

en zou doen, *hetgeen hij beloofd had*, vers 21. Die ABRAHAM is gestorven en begraven, en God is *de God van Abraham*, Matth. XXII: 32. Dat is ABRAHAM.

(Wat is nu de *schoot van Abraham*? Dat is den hemel, die onder zeer vele namen voorkomt. Dan wordt ze genoemd, *de kroon des eeuwigen levans, het eeuwige leven, de ruste voor het volk Gods, een eeuwig genigt van heerlijkheid*. Het is den hemel te zeggen, die plaats van eeuwige heerlijkheid en gelukzaligheid. Waarom wordt de hemel ABRAHAMS schoot genaamd?

1.) Om te toonen, waar dat ABRAHAM is. Hij is daar de engelen zijn. Waar zijn zij? In den derden hemel. Zoo gingen dan de engelen in de plaats, daar ABRAHAM was. Waar bragten zij den dezen man in den derden hemel? O, onveritandigen! weet gij niet wat daardoor gemeend wordt? het is die plaats, daar ABRAHAM is, en de engelen zijn, en al de geloovigen die ontslapen en *in den geloove gestorven zijn*, Hebr. XI: 13. Niet een starft er in den Heere, of zij komen er als zij sterven; zij kunnen zeggen: na gaan wij naar de vele duizenden der engelen, en na de geesten der volmaakte rechtvaardigen, Hebr. XI: 22, 23.

2.) Ook wordt de hemel zoo genoemd, om te toonen, hoe deze man bestond aan ABRAHAM. Hij was rechtvaardig in zijn geslacht, gelijk ABRAHAM; hij was een bondgenoot Gods, gelijk ABRAHAM; hij was een rechte zoon van ABRAHAM, hij had ABRAHAMS geloof en deed ABRAHAMS werken. De engelen brengen dan den man in den hemel, en hij kon misschien zeggen: ik heb ABRAHAM tot een vader naar den vlesche; na den geest, altoos zeker.

3.) Zij wordt zoo genoemd, om te toonen, wat estime de vromen voor ABRAHAM hadden, tot dien tijd toe;

toe; altijd verlangden zij om bij hem te zijn, Maar na CHRISTUS dood is het licht grooter geworden; toen verlangden zij te zijn, daar CHRISTUS was. Maar voor CHRISTUS dood verlangden zij te zijn, daar de patriarch ABRAHAM was. De rijke man toont 'dat ook zoo, als hij in de helle lag: *Ach, vader Abraham!* zeide hij, wat een achting, heb ik voor u! maar in zijn leven had' hij het niet. Zij bedreven daarom geen afgoderij met ABRAHAM. zij wisten het wel, dat hij haar niet kende, nog van haar wist; *Abraham en weet van ons niet, en Israël en kent ons niet*, Jef. LXIII: 16. Evenwel. zagen zij er na uit. Vervalt onze begeerte, Heere! zeiden zij, en laat ons hem zien?

4.) Wat geeft het nog 'te kennen? laat ons de liefde van dien God ABRAHAMS genieten, die ABRAHAM geniet. Het gaf de liefde Gods te kennen. Als een man de vrouw lief heeft, God drukt' dat zoo uit, dat het is als een, die *in zijn schoot legt en slaapt*, Mich. VII: 5 en 2 Sam. XII: 3. God de Vader had den Zoon lief, hij wordt genoemd: *de eeniggeboren Zoon, die in den schoot zijns Vaders is*, Joh. I: 18. De Apostel JOHANNES wordt genoemd: *de schootvriend van den Heere Jezus*, omdat hij was die discipel, *welken Jezus lief had*, en die *was aanzittende in den schoot van Jezus*, Joh. XIII: 23. Zoo is het met een moeder, die haar kind lief heeft: zij zet het op haar schoot. God zeide: *Is niet Ephraïm mij een dierbare zoon? is hij mij niet een troetelkind?* Jer. XXXI: 20. Laat ik na ABRAHAMS schoot gaan? zeide deze man, ik ben zoo lang voor het hoofd gestoten, laat mij ABRAHAMS liefde genieten!

5.) Ook is het te zeggen: is hij een bondgenoot van het genadeverbond, zoo moet hij dezelfde goederen hebben,

ben , die **ABRAHAM** heeft , ook de heerlijkheid . In de kerk heeft elk geloovige een geloof en een **Heer** in den hemel , en zoo hebben zij ook deel aan een en hetzelfde goed , dat God voor haar weggelegd heeft , en zij zullen allen hetzelfde genieten , dat **ABRAHAM** geniet , hetzelfde licht , dezelfde ruimte , dezelfde heerlijkheid .

6.) In **ABRAHAM'S** schoot is te zeggen , in vermaak en ruste , **Jes. XL: 11** , *Hij zal de lammerkens in zijne armen vergaderen , en in zijnen schoot dragen , de zoogenden zal hij zachtkens Zeiden .*

Nu komt God en zegt : brengt mijn . gunstgenoot in vermaak en rust in den hemel , en laat hij daar genieten , dat **ABRAHAM** en allen daar genieten . Wat was dat , dat zij daar na de dood genooten ? daar ruste deze man van alle zijn pijn en clenden . Hij kon ' zeggen : nu , zie ik ' mijn leven geen armoede meer , **Heere!** het is gedaan , ik rust van al die zweren en die wonden , in een oogenblik zijn zij genezen . Wat nog ? Ik rust van mijn bedelen en van alle die kwade hejeningen , die ik daar kreeg , en van al de moeite , die mij ontmoet is . Wat nog ? Ik rust van mijn zondig harte . Al was er genade in , het ging er niet altijd zonder zonden ; de man moest wel zeggen als **PAULUS** , *Daar woont niets goeds in mij* , **Rom. VII: 18** . De zonde was mischien wel eens *bovenmate zondigende* , vers 13 . Wat nog ? Hij rustte van zijn kommer . Ik was zoo bekommerd , of ik wel een stukje brood voor de andere , week zou ' krijgen , maar ik heb het nu niet van doen , ik heb nu al mijn kommer voor de deur van de eeuwigheid laten staan , al mijn kruis is weg , en al mijn donkerheid is in licht veranderd , de strijd is ten einde , nu ben ik buiten het bereik van alle mijne vijanden , in dit paradijs is geen slang , hier rust ik nu bij mijnen volzaligen Heer , en hier is geen verberging van

B

Gods

Gods aangezigte, dat mij bitterder viel als alles. Wat was de man gelukkig! Hij was zonder zonden, zonder kommer, zonder armoede, zonder bestrijding en donkerheid. En wat genoot de man! en hij geniet het nog, terwijl wij dit prediken. O, zijne ziel is in de ruste, van dat stonedetje af is hij zalig geworden, toen hij stierf. Daardoor kan hij zeggen: door mijn dood ben ik hier gekomen. Ach God! het is mij goed hier te zijn. Wat geniet hij daar nog? Hij kent den drieëenigen God beter, als hij in zijn leven gekend had den Vader, den Zoon en den Heiligen Geest, elk in haar werk en in de bedeeing der genade. God Vader, kon hij zeggen, heeft mij verkoren, God Zoon heeft mij gekocht en God Heiligen Geest bragt mij in den genadestaat, dat zie ik nu klaar. Hij geniet daar tegenwoordig nog zeer veel kennis van het Woord, heel de Bijbel is hem nu klaarder als ons. Hij moet niet zeggen als de kamerling, *Van wien zegt de Propheet dit? van hemzelfen of van iemand anders?* Hand. VIII. 54. Hij ziet heel Gods Voorzienigheid nu klaar over hem, van dat hem de armoede eerst ontmoette, zoo door al die wegen heen; hoe wijs, trouw en ontfermende God was. Daar zegt hij nu: Heere! ik danke u, dat gij mij zoo geleid hebt, ik hebbe nu alle mijne smerten vergeten, ik ben nu nabij God en het is mij goed, hier nabij God te zijn, en het was mij op aarde ook goed, *nabij God te wezen*, Pf. LXXIII: 38. Maar daar duurde het dikwijls niet lang, daar kwam meteen als een gordijn voor, en het kwam altemets niet ligt weder, maar hier is het altijd even nabij. Hoe goed en zalig is het, hier de liefde van JESUS eens te genieten! En hoe heerlijk is het, eens in de binnenkameren hier gebragt te worden, en in het wijnhuis, en gekust te worden met de kuisen van Gods mond!

maar

maar **hoe** is het daar , in **het** genot in die plaats van: eeuwig geluk ! Daar moeten ze **altemaal** , zoowel de **allegrootste** als de **allerkleinste** , hare kroonen nederwerpen voor de voeten van den **Heere** , en zeggen : U zij de **eere** en de dankzegging en de heerlijkheid. De man kan aeggen : nu zie ik **klaar** , hoe de **opstanding** **wezen** zal , ik wacht voor mijn **ehendig** ligchaam , een **verheerlijkt** ligchaam eeuwig weer te krijgen. Wat denkt gij nu ? Die **Lazarus** , **onzen vriend** , **slaapt** , mag men zeggen , maar hij zal uit **den slaap** **opgewekt worden** tot eeuwige heerlijkheid. Wat scheelt dat nu van den anderen ! Die **viel in de hel** , en als hij zijne oogen op deed en **opkief** , zag hij **Abraham van verre** , en **Lazarus in zijnen schoot** , vers 23.

III.

Nu komt de Heere **JEZUS** , en dat is ons derde stuk. Rijken ! zegt **Hij** , maakt u vrienden van uw **goed** , deelt den armen mede , opdat gij **ze** niet tegen hebt in de rijd en in **het** oordeel. Dat zult gij **zoo** vinden van het **1ste** tot het **gde** , en van het **gde** tot het **12de** vers. De **Pharizeën** trekken haar neus krom op , en zeggen: is dat ook **al** wijs prediken ! Ja , **zeide** de **Heere** , beziet het **vrij** ; maar ik **verwondere** mij niet , dat gij **mij bespot** : gij durft tegen de wet des huwelijks wel **overspel** doen , gij **zijt** zulke gasten , die **MOZES** en **de profeten** niet geloofst ; het en is dan geen wonder , dat gij **mij beschimpt** ; gelijk de wet des **huwelijks** zal **blijven** , zoo zal mijne **leer** blijven , de **geweldigere** zullen **het rijk Gods** met **geweld** zoeken in te nemen ; eer zal hemel en **aarde** **voorbijgaan** , als dat mijn woord niet **geschieden zou** ; ik heb de **historie** voorgesteld , om te **toon**en , **hoe** de **rijken** haar

beklagen zullen , dat **zij geen** goed aan de armen gedaan hebben. **Zij** zullen zoo veel **occasie** hebben, mijne arme kinderen zullen met **gefcheurde kleederen** voor haren **deur** **komcn**. Als gij ze zult **zien** **staan** **schreijen** , verhardt **uw harte** dan niet. **Zij** zullen voor u **bidden**, en in het oordeel zullen zij een goede attestatie van u geven, en zeggen : toen ik arm was, **Heere!** **toen** hebben dezen mij **gepijst** en gekleed. Dat is het oogmerk , **wil de Heere** zeggen , in deze historie voor te Rellen. Omdat gij zoo vele armen van **wijne** kinderen zult zien, **stoot** ze niet voor **het** hoofd ; en, kent gij arme vromen , **zoekt** er u vrienden van te maken , en gij zult er groote vrienden aan hebben , al meer, of gij de **rijkste** tot uwe vrienden had. Geliefden ! laat die **Perziaansche** koning u niet te boven gaan , die **zeide** tegen **EZRA**, bouwt den tempel, en laten zij er u al toe geven, dat gij er toe hebben moet. **Waarom koning ?** Omdat zij tot **God** **bidden** **zouden** voor den koning. **Wist een Heiden** dat, en zoudt gij, die Christenen zijt, dat niet doen ? Nu nog een woord tot **slot**.

God heeft eene groote droogte **gezonden**, dat hebben wij **gedacht**. **Daarop** *heeft God vele zieken gemaakt) en de **pest** onder de runderkudden **gezonden**: dat hebben wij **bezien**. Toen hebben wij gezien een vrome zieke op zijn ziekbed leggen. **Toen** een **onvrome**. Maar God **belieft** de sommigen te herstellen ; toen zagen wij eerst een **vrome** van zijn ziekbed opgerezen, **hoe** die zich gedroeg,, en **daarna** een **goddelooze** van zijn ziekbed **opgestaan**, in zijn gedrag. Toen **gedachten** wij **menschen**, die niet ziek waren geweest , **hoe** die haar **te** gedragen hadden , **uit** Pf. **XXXIX: 5—7**. Toen zeiden wij , dat wij **eens** **zouden** **gedenken** een vrome op zijn **sterfbed**, en **daar** **denken** wij **heden** aan. En dan moeten wij **eens** **zien** een

een goddelooze op zijn sterfbed. *Let mop den vromen, en ziet na' den opregten, het einde van dien man zal vrede zijn*, Pf. XXXVII; 7. En als het God belijft, zullen wij een onvtomen zien in dien stervende rijken man, in hét volgende 23ste vers; het einde van dien man is het verderf.

Wij zeggen dan tot: een Echtelijk slot: wat is rijk te zijn, zoo gij geen genade hebt? rijdt met koets en paarden, en hebt al wat gij wilt, her is den mensch tot verleiding, hij wordt er Verharder door, het is hem tot schade van zijne ziele. **Wij** zeggen dan nog een woord. Wat is arm te zijn en genade te hebben? Ziek en zwakte zijn, ellendige dagen te hebben. O, de dagen des druks zijn ook maar van twaalf uren, de dagen des druks nemen ook een einde, Die zwakke en ellendige dagen heeft, hij ziet de dood al van verre, en hij zegt: **Heere!** laat ik eens achter de dood zien! daar komt die vale ruiters te paard met zijn sleep achter hem; die genade heeft, die kijkt eens achter dien ruiters, en hij ziet, dat er geen hel, maar een hemel voor Gods gunsfgenootea volgt. De armoede noch de zwakke dagen zullen hare genade niet nemen, noch haar den hemel niet weren. Pijn en zweeren mogen haar uit de koninklijke paleizen weren, maar zij zullen haar uit Gods paleis niet weren. *Een levendige hond*, zeide SALOMON, *is 'beter' als een doode leeuw*, Pred. IX: 4. Een arme bedelaar met genade, is beter als een doode koning op zijn troon.

Wij zeggen dan: ziet gij wel, elk moet sterven, wie hij is, vroom en onvroom; daar zouden altetnets menschen haar leven wel willen koopen, maar zij moeten evenwel sterven. Ieder staat zijn dag vast, dat men zal zeggen: het is gedaan, hij slaapt, hij is dood, en het is ons ligt nader bij, als wij weten. Het is ons in den beginne wel wonderlijk voorgekomen, dat men in den Bijbel zelden leest, hoe de vromen sterven. Wel dat zij sterven, maar niet veel in wat gestalte dat zij sterven. Wij lezen van haar gestalte wel in haar leven, en daar mag ergens een enkele drie of vier wezen, daar gij het van leest op haar sterfbed, maar al niet veel meer; **JACOB** zeide: *Op uwe zaligheid wacht ik, Heere!* Gen. XLIX: 18. Hij was zoo hemelsch en zoo werkzaam, hij bad aan op zijne slaapstede en hij leunde op zijner

God ; en sterft zóó. DAVID , 2. Sam. XXUI. Daar hebt gij de laatste woorden Davids , die hij spreekt : de man was 200 uitgelaten , 1 Kon. XXVIII en XXIX zult gij het vinden. STEPHANUS , die stierf onder de steenen , en die zeide : ik , zie den Heere staan ter rechterhand Gods , en hij spreekt den Heere zoo direct aan : Heere Jezus , ontvang mijn geest ! Hand. VII : 56 en '59. Anders vinden wij er niet veel ; wij dachten in het eerst , wat mag de reden zijn , dat God hare bewerkingen zoo weinig laat beschrijven. Weet gij , wat wij denken , dat de redenen zijn ?

1. Eerst , omdat , gelijk hare gestalten in haar leven , de een van de andere veel verschillen , dat het in haat sterven ook zoo is ; de een heeft deze , en de ander heeft gene' gestalte.

2. Omdat , gelijk in haer leven de bewerkingen zeer veranderlijk zijn , het in haer sterven ook zoo is ; als gij bij een zieke zijt , des avonds zijn zij welgemoed en des morgens dikwijls neergebogen.,

3. Ook doet liet God , opdat zij geen hoogmoed zouden bezitten. Anderen zouden zeggen : ik moet ook zoo zijn , ik zal op mijn doodbed ook zoo zoeken te wezen , en men' zou er in het leven ons al in kittelen en denken , dan zullen anderen , na onzen dood , zoo van ons spreken.

4. Opdat een klein kind Gods , 'niet te veel tegen den grond zoude geflagen worden. Als zij de bewerking van die helden hoorden , zij zouden zeggen , daar raak ik mijn leven niet toe.

5. Ook doet het God , opdat de Duivel dan haar niet attakeeren zou , met te zeggen , wel ! wat zijt gij bij anderen te vergelijken ? Laat mijne kinderen wat gerust , zegt God.

6. Omdat God zijne kinderen na 'hare bewerkingen nooit oordeelt , maar naar haar staat en gansche koers van leven. Meent gij , dat gij na uwe bewerking zult geoordeeld worden ? neen ; maar naar uwe geheele staat.

Ik geloof , als gij die dingen bedenkt , dat gij ons niet zult tegenvallen ; zij zijn tastelijk genoeg. Maar gij zult in uw harten mischien denken. ; ach , Heere ! ik zal sterven ; 'maar zal ik een zalige dood hebben ? Ik' weet niet , wat , God voor heeft ; maar dat het op mijn en uw hart

hart een indruk heeft, is zeker, God mogt met de pest eens komen, God wandelt met de dood redelijk door onze stad. Wij, hebben uur noch tijd. Gij zult zeggen: kunt gij niet zeggen, 'of ik wel zal sterven of niet, ik antwoordde u:

1. Eerst, Die zal wel sterven, die in het leven en op het doodbed zoo arm naar de ziel is. Hij heeft niet 'met alle, hij is niet met alle. waard. Ach! ik heb. geene gerechtigheid. , zegt zoo een, ik ben zoo dood arm, ik ben zoo in uw schuld, Heere! Dat is een teeken, dat her wel is. Zijt gij zoo?

2. Als gij het dan op een schreijen en bidden fielt, gelijk HISKIA. De koning piepte en hij Kirde; (gij moet niet denken, dat dat wijachtig of kinderachtig is), de koning keerde zijn aangezicht om naar den wand, en hij ging bidden en schreijen, hij piepte gelijk een kraai of zwaluwe, dat kunt gij zien, Jes. XXXVIII: 1—14. Daar zult gij het zoo vinden.

3. Die zullen wel sterven, die op haar doodbed ergens een dagje vinden, dat de dag was, in welke zij overtuigd en bekéerd wierden. ja; zult gij zeggen, dat is, zoo klaar niet. Gij weet niet, of Godhet dan niet wel klaar maken zal, dat gij zoudt moeten zeggen, zoo ik ergens. beginnen zou, zoo zou het van dat Jaar en van die tijd mijns levens: zijn. Het is wel, zegt -God, maakt het maar naar mijn woord op.

4. O, de Heere JESUS zal u zulk een schat zijn, de rotssteen van uw heil; niemand als CHRISTUS, zult gij zeggen, ik ben rusteloos, totdat ik in u gevonden worde. Ach! ik wilde, dat ik in u was!

5. Als gij op uw ziekbed legt, en gij kunt zoo zeggen: Heere! het is in uwe wetenfchap, dat ik niet heb zoeken goddeloos te wezen, ik heb in waarheid en oprechtigheid voor u zoeken te leven, ik heb meer lust gehad als kracht; en daar heeft ook wel eens meer werk geweest als lust. Wat denkt gij er van? hebt gij het? moet gij met den bedelaar sterven, gij zult zalig sterven. Och armen, zult gij zeggen, ik ben er zoo benaauwd over als ik sterve, zou ik wel in Abrahams schoot, dat is in Gods schoot gedragen worden? Wilt gij dat eens weten? ABRAHAM wietd krachtig geroepen van God uit Ur der Chaldeen, als hij goddeloos was. Zijt gij de he-

hemelsche roeping deelachtig geworden ? verlaat gij uw vorige volk, gelijk ABRAHAM zijn volk en land verliet? ABRAHAM werd, als hij goddeloos was, geregtvaardigd door het geloof. Hij werd als een goddelooze geregtvaardigd door het geloof, en daarna heeft hij zijn geloof moeten toonen uit zijne werken; hij wandelde voor Gods aangezicht. ABRAHAM had God zoo lief, dat er niets te kostelijk was, hij verliet het al, en dan zou hij God nog gegeven hebben, zijn enig kind IZAÄK. ABRAHAM was een vreemdeling, hij had niets eigens als een grafje. Zijt gij mede zoo geestelijke *gasten* en *vreemdelingen* op aarde? Hebr. XI: 13. ABRAHAM is in den geloof gestorven. Leeft gij zoo in den geloof? dan zult gij bezitten die goederen, die die bondgenoot bezat.

Gij zult zeggen: ~~gij maakt~~ ~~gij maakt~~ mij schier al heel verlegen, ik vind ~~dat niet~~. Ik antwoordde u:

1. Daar is nog een God, die magtig is, uit steenen Abrahamskinderen te verwekken. Zoo gij het niet zijt, God zou het kunnen doen, gij zoudt wel kunnen niet te huis gekomen zijn, Of God zou u kunnen een kind van ABRAHAM. maken.

2. Wordt gij verlegen, daar leggen de beloften voor: *Op dezen zal ik zien, op den armen en verslagenen van geeste, en die voor mijn woord heeft*, Jef. LXVI: 2.

3.) Gij zijt geen te grooten zondaar, om genade te krijgen. Wilt gij wel op genade leven? Ach! komt dan als een kind ABRAHAMS, gij zijt dan al een kind ABRAHAMS, het stuk is dan al gedaan, gij zijt dan al van religie veranderd.

4. Laat ik dit eene woord zeggen; ik kan u zeggen: God is een God, die zijns gelijken niet heeft, en bij den Middelaar zult gij welkom zijn, en hij kan u volkomenlijk zalig maken, Hebr. VII: 25. De Heilige Geest, hoe willig is Hij, hoe vuil dat ook uwe ziel is; om daarin te werken! geeft u dan aan dien drieënigen God over.

Nu hebben wij een' vromen op zijn doodbed gezien, daarna zullen wij zien een' onvromen in zijn einde. Ik hope, dat het de Heere zal zegenen. Amen.